

چیلله گجه‌سی؛ آیینی کهن در خطه آذربایجان/ دورهمی که ارزش بیشتری دارد

یکی از آیین مردم آذربایجان در شب یلدا، دورهمی در خانه بزرگ فامیل است که این شب را به فال نیک گرفته و در کنار همدیگر سپری می‌کنند.

یکی از آیین مردم آذربایجان در شب یلدا، دورهمی در خانه بزرگ فامیل است که این شب را به فال نیک گرفته و در کنار همدیگر سپری می‌کنند.

خبرگزاری مهر، گروه استان ها —> آناهیتا رحیمی : گویی فصل پاییز از رقص برگ های زرد و نارنجی خود به تنگ آمده و آغاز فصل زمستان را به انتظار نشسته است. طولانی ترین شب زمستان که در خطه آذربایجان به چیلله گجه سی معروف است؛ همان شبی که یک دقیقه برای با هم بودن، بیشتر وقت داریم تا پاسی از شب، کنار عزیزان خود باشیم و شیرینی خوردنی های این شب را به شیرینی ایام پیوند زنیم.

وقتی که بچه بودم مادر بزرگم در این شب، انار را دانه دانه می کرد و برایم از گذشته هایی می گفت که در سوز سرما، همه در خانه ریش سفید فامیل جمع می شدند؛ چیزی که برای همه مهم بود یک دورهمی به بهانه طولانی ترین شب زمستان بود؛ یک کرسی که روی میز آن پر بود از تنقلات و میوه تا کام همه شیرین شود.

شب یلدا یکی از مهم ترین و اصیل ترین رسوم ایرانی است که با گذشت زمان، همواره دور هم جمع شدن در این شب را کسی از یاد نبرده است و این رسوم کهن از دیرباز پا بر جا مانده است. این شب فرصت خوبی برای یک دورهمی پر از حس صداقت و صمیمیت است که می توان آن را به خاطره ها پیوند زد.

چیلله گجه سی در خطه آذربایجان، رنگ و لعاب بیشتری دارد بدین گونه که مردم با صرف شام، به خوردن آجیل، خشکبار، میوه و شیرینی مشغول می شوند.

در آذربایجان رسم بر این است که مردم در شب یلدا، هندوانه یا همان (چیلله قارپوزی) بخورند و باور بر این دارند که با خوردن هندوانه، سوز و سرما بر آنها تأثیری نخواهد گذاشت.

شب چله نیز بهانه ای شد تا برای تهیه گزارش از وضعیت بازار، سری به مغازه هایی بزنیم که چند روزی مانده به شب چله، بازارشان حسابی رونق گرفته است.

فقط کافی است سری به بازار بزنی؛ صدای چیلله قارپوزی در جای جای شهر می پیچد؛ وارد یک مغازه میوه فروشی می شوم که اکثر مشتری های این مغازه، خریدار هندوانه شب یلدا و انار هستند. از صاحب مغازه، سراغی از قیمت میوه ها می گیرم که در این میان قیمت هندوانه قدری نسبت به قیمت انار، خوب است که صاحب مغازه قیمت انار را ۸ هزار تومان و قیمت هندوانه را نیز ۴ هزار تومان می گوید.

در این میان، پدربزرگی نیز مشغول انتخاب هندوانه برای شب یلدا بود؛ همین بهانه ی خوبی شد تا فرصت گفت و گو با شهروندان را نیز از دست ندهیم.

شب یلدا از رسوم کهن آذربایجان است

فرخی صاحب ۳ نوه پسر و ۲ نوه دختر است که در گفت و گو با خبرنگار مهر می گوید : شب یلدا یکی از قدیمی ترین جشن هایی است که از دیرباز در بین ایرانی ها به خصوص آذربایجان، مرسوم بوده است؛ از روزی که فرزندانم، راهی خانه بخت شده اند میهمان همیشگی شب یلدا در منزل ما هستند.

در این شب، نیازمندان را فراموش نکنیم

وی ادامه می دهد : وقتی شب یلدا از راه می رسد خدا را شکر می گویم که بار دیگر، همه فرزندانم دور هم جمع شده اند اما تنها چیزی که در این ایام فراموش نمی کنم، کمک به نیازمندان در حد توانم است.

قدری از تجملات خود کم کنیم

فرخی بیان می کند : به عنوان یک ریش سپید توصیه ای به تمامی خانواده ها در شب یلدا دارم که اگر قدری تجملات را کنار بگذاریم می توانیم دور هم جمع شویم و باید قدر این لحظه ها را بدانیم.

مهری خانم یکی دیگر از خریدارانی است که برای چند دقیقه ای هم که شده با من صحبت کرد.

دور هم جمع شدن در شب یلدا، ارزش بیشتری دارد

وی به خبرنگار مهر می گوید : اینکه همه در این روزها، صحبت از گرانی می کنند را انکار نمی کنیم اما اگر کمی فکر کنیم به این نتیجه می رسیم که در این روزها که همه غرق در مشکلات و دل مشغولی ها هستند یک ساعت دور هم جمع شدن، ارزش بیشتری دارد.

مهری خانم ادامه می دهد : من بچه خردسال دارم و با اینکه در مدارس، برای آنان جشن می گیرند اما باز هم سعی می کنم در این شب یلدا، قدری خرید کنیم تا برای فرزندم کمبودی وجود نداشته باشد چرا که فرزندان، چیزی از قیمت بالا نمی فهمند و دلشان می خواهد طعم هر چیزی را بچشند.

آجیل یکی دیگر از خوردنی هایی است که در این شب یلدا خریداری می شود؛ به سراغ یک مغازه آجیل فروشی رفتیم تا سراغی از قیمت ها بگیریم.

قیمت آجیل نسبت به سال گذشته کاهش یافته است

نوری به خبرنگار مهر می گوید : قیمت آجیل شور، ۱۸۵ هزار تومان و قیمت آجیل خام نیز ۱۴۶ هزار تومان است که نسبت به سال گذشته کاهش یافته است.

صاحب این مغازه بیان می کند : یکی دیگر از آداب و رسوم در این شب، فرستادن خونچا یا چیلله لبق برای عروس و داماد است که همین پای شما آجیل و تنقلات مخصوص خونچا برای عروس فروختم.

وی در پایان می گوید : در شب یلدا، سنجد، آلو و خرما نیز خریداری می کنند که قیمت آلو نیز از ۲۴ تا ۶۰ هزار تومان متغیر است.

یلدا فرصتی است برای با هم بودن، فرصتی برای دورهمی و صحبت کردن از خاطرات خوبی که گذشتگان ما بر جای گذاشته اند.